

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 55/2011-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Z. L., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. P., B., vo veci namietaného porušenia základných práv *na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 159/09 zo 6. októbra 2010 a takto*

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Z. L. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2011 doručená sťažnosť JUDr. Z. L. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv *na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)* rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej

len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 159/09 zo 6. októbra 2010 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľka 30. novembra 2007 podala na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) návrh na určenie bezpodielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorým sa domáhala, aby súd určil, že sťažovateľka a jej manžel sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bližšie označenej nehnuteľnosti. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 26 C/80/2007 zo 14. mája 2009 návrh sťažovateľky zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozsudok okresného súdu. Podľa názoru sťažovateľky *„Okresný súd, ani krajský súd... nerozhodli o merite veci, ale návrh sťažovateľky zamietli s totožným zdôvodnením údajnej absencie naliehavého právneho záujmu, podľa § 80 písm. c) zákona číslo 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok“*.

3. Sťažovateľka ďalej uviedla (v rozpore s uvedeným ďalej v bode 6, pozn.), že v predmetnej veci *„vyčerpala všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy a v predmetnej veci (i) nekoná iný súd a (ii) nie sú sťažovateľke dostupné žiadne ďalšie opravné prostriedky či iné právne prostriedky“*.

4. V ďalšom sťažovateľka uviedla v posudzovanej veci podrobnú právnu proti/argumentáciu, na základe ktorej uzavrela, že krajský súd odmietol meritórne preskúmať jej návrh na určenie jej spoluvlastníckeho práva z dôvodu údajnej absencie naliehavého právneho záujmu. Jeho *„závery sú svojvoľné a predstavujú odopretie súdnej ochrany, pretože jej poskytnutie podmieňujú zjavne neodôvodnenými a ústavne neudržateľnými právnymi okolnosťami. Po prvé, právoplatné rozhodnutie súdu o určení spoluvlastníctva sťažovateľky by v plnom rozsahu viazalo všetky osoby súkromného práva aj štátne orgány a teda je v plnom rozsahu spôsobilé splniť svoju zákonnú funkciu. Po druhé, začatie konania o rozvod manželstva v žiadnom rozsahu nespôsobuje zánik potreby ochrany vlastníckych práv sťažovateľky, na ktorú má podľa ústavy a dohovoru nárok. Popretie tohto nároku úplne svojvoľnými dôvodmi, pre ktoré krajský súd nenašiel a nemohol nájsť oporu ani v znení zákona ani v súvisiacej judikatúre a doktríne, tak*

predstavuje zásah do označených základných práv sťažovateľky; o ich účinnú ochranu touto sťažnosťou preto žiada ústavný súd.“

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„I. Základné právo JUDr. Z. L. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s jej právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy..., a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 6. októbra 2010, sp. zn. 2Co 159/09 porušené bolo.

II. Rozsudok Krajského súdu... zo dňa 6. októbra 2010, sp. zn. 2Co 159/09, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu... na ďalšie konanie.

III. Krajský súd... je povinný uhradiť sťažovateľke na účet jej právneho zástupcu náhradu trov konania, vrátane DPH, a to do desiatich dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.“

6. V rámci prípravy na predbežné prerokovanie veci si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 26 C 80/2007, z obsahu ktorého v rozsahu relevantných procesných okolností posudzovanej veci zistil, že 24. novembra 2010 sťažovateľka podala proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie podľa § 238 ods. 2 a § 241 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku. Po opakovanom podrobnom odôvodnení právnej argumentácie sťažovateľka v rámci podaného dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) navrhla, aby zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a taktiež jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

9. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Podstatou námietok sťažovateľky je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia krajského súdu v jej právnej veci najmä z hľadiska rešpektovania jej práva na súdnu a inú právnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces) a z neho vyplývajúce (a na neho nadväzujúce) ďalšie práva (bod 1), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhala, ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania najvyššiemu súdu, zrušenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu (bod 5 a 6).

11. Ak sa za tejto situácie domáhala svojho práva jednak na najvyššom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

12. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09), že v prípade podania opravného prostriedku (odvolanie, či dovolanie) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04 a jeho body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

13. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2011